

Teknikutveckling och nya arbetsprocesser förändrade byggindustrin

Nya byggmaterial har uppfunnits, nya produktionsmetoder har vuxit fram och nya normer och standarder har införts i takt med att kraven på bostäder förändrats. Detta har i grunden förändrat arbetet i byggindustrin, inte minst på grund av den omfattande datoriseringen.

En avhandling vid Göteborgs universitet visar hur kunskaper, tekniker och arbetsorganisation i byggindustrin utvecklats.

Anna-Carin Ramsten undersöker vad teknikskiftena inom byggsektorn under efterkrigstiden inneburit för de anställda vad gäller förändrat arbetsinnehåll, krav på nya kunskaper samt förändrat lärande i takt med bland annat ökad automatisering och datorisering av arbetet. I sin studie har hon från och till under drygt tre år på plats hos lättbetongtillverkaren Yxhult AB gjort videodokumentation, deltagande observation, intervjuer samt arkivstudier. Under fältarbetet följdes två autentiska driftsättningar samt en intensivstudie av gjutstationens kontrollrum.

I sin avhandling belyser Anna-Carin Ramsten hur processarbetet inom tillverkningsindustrin påverkats av efterkrigstidens utveckling.

– Gjutarnas arbete har förändrats, inte minst har datoriseringen påverkat arbetets innehåll och form. Arbetsprocesserna har blivit alltmer integrerade och textbaserade. Gjutaren har erhållit en funktionell maktposition och kontrollrumsarbetet präglas alltmer av lagarbete, säger Anna-Carin Ramsten.

Tillverkningen av lättbetongprodukterna kan beskrivas i tre teknikgenerationer: mekaniska redskap (år 1942), halvmekanisk manöverpanel (år 1966), och ett digitalt gjutprogram (år 1996). Under teknikgenerationerna har villkoren att lära sig arbetet i gjutstationen förändrats. Introduktionen av ett nytt digitalt härdningsprogram i produktionen innebar begränsade möjligheter för lärande i arbetet genom att inget forum för ömsesidigt kunskapsutbyte mellan de olika praktikerna etablerades.

– Genom digitaliseringen blir arbetet både mer abstrakt och mer konkret. En aspekt av teknikutvecklingen är framväxten av nya begrepp och standarder som byggs in i redskapen. Handböcker och andra texter kan sägas förtingliga den kollektiva kunskap som utvecklats genom ett systematiskt kvalitetsarbete under många år i företaget men också i byggsektorn som helhet, säger Anna-Carin Ramsten.

[Läs avhandlingen:](https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/35146) <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/35146>

För mer information:

Anna-Carin Ramsten 011-36 35 58, 0708-300555, anna-carin.ramsten@liu.se

Anna-Carin Ramsten försvarade sin avhandling *Kunskaper som byggde folkhemmet. En fallstudie av förutsättningar för lärande vid teknikskiften inom processindustrin* vid institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande, Göteborgs universitet. den 9 april.